

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercurea si Sambat'a.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in lăintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. sêu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sêu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie sêu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului
„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 60.

— Sibiu, Sambata 30/11 Augustu. —

SIBIU

1883.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu“

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu VI-lea, carele se incepe din 1/13 Iuliu 1883 si ese regulatu de doue-ori pe septemana.

Pretiu este insemnatu de asupra si alaturea cu titulu, adeca inlăintrulu monarchiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In Romani'a totu numai cu 8 fl. pe anu, daca se prenumera directu la post'a Romaniei. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta e cu atātu mai regulata, cu cātu liniile posteloru se inmultiescu pe fiacare anu in tôte regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publiculu.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se implini in regula.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara adresele se fia scrise exactu pe cuponulu blanquettei, in dosu. A se adressa de a dreptulu cātu redactiune: Sibiu, Piat'i'a mica 27.

Din Ungari'a.

Urme de fanaticismu ori incătrau te in-torci. Fanatismulu generale de magiarisare tine pe sute de mii si de miliōne in grija si turburare sufletesca. Fanatismulu antisemiticu merge alaturea cu acesta si face mari progresse.

Ar fi creditu cineva, cā dupa sententi'a dela Nyiregyháza publicata in favōrea jidoviloru spiritele se voru linisti si ómenii isi voru vedea de afacerile lor. Se intempla inse tocma din contra. Dupa turburările dela Nyiregyháza si dela Pressburg auctoritatile publice au trebuitu se ia cele mai aspre mesuri in Tisza-Eszlár, pentru-cā poporulu de acolo se nu tōce in capu pe toti jidovii din comuna. Se causara multime de invelieli inca si din caus'a baiatului Moriz Schwarz, carele cā jidovu marturisise contra jidoviloru si le aspri mai multu cā toti ceilalti martori suferintiele lor de 15 luni. Acelu strengariu nu voiá nicidecum se merge la parintii sei dela castelanulu Henter, tata-seu inse si toti advocatii jidovi ilu cerura cu tōta energi'a telegrafandu si la ministru Tisza, care dete ordinu cā se smulga pe Moriz, chiaru si prin fortia fisica dela Henter. Ilu luara de acolo si'lu detersa in grija comandantului de gendarmi la casarm'a acestora. Moriz tinea una, cā tata-seu si cu ceilalti jidovi au se'lu bata si se'lu omóre. In fine i se fece unu documentu in scrisu si asia'lu dusera parintii lui la Budapest'a cā se'lu asiedie intr'unu institutu, in care voru se'lu tina jidovi bogati cu spele lor si se'lu apere de crestinare, spre care baiatulu se aratase fōrte aplecatu. Ce se vedi inse! Din caus'a lui Moriz se escara si in capitala escesse contra jidoviloru, in cātu politi'a abia ajungea cā se infrenedie furi'a multimei.

Se pōte dice fāra nici-o tēma de a fi cineva demintitu, cā dela publicarea sententiei incōce ur'a si resbunarea contra jidoviloru a crescutu si s'a generalisatu in totu coprinsulu Ungariei. Miriadele de ómeni intrēba, cā daca n'au omoritu jidovii pe Ester'a Solymosy, cum a disparutu ea? Preste acēsta nu numai plebea ignoranta crede mortisur in omoru jidovescu ritualu, dara ómeni in adeveru cultivati, trecuti prin scōle si bine instruiti credu asia, cā de si se face nedreptate fōrte mare daca cineva acusa pe tōta jidovimea de omoru rituale, cā-ci acēsta nu stā, dara trebue se distingemu cu totii intre jidovi si jidovi, nu numai dupa credintiele lor religiōse, ci chiaru si dupa rasse (soiuri) si dupa gradulu culturai lor. Nu tōte popōrale semitice câte au inundatu Europ'a cā de doue mii

de ani incōce au fostu din propri'a Palestina, ci au venitu si din alte popōra siriace. Apoi chiaru pe timpulu apostoliloru era fōrte mare diferentia intre Judei si Samarineni, intre acestia si Chaldei, Tirieni Sidonieni, jidovi egipteni etc. De atunci s'au inmultitu si la ei eresurile cā si la crestini. In Ungari'a inca sunt trei secte jidovesce, reformatii si ortodoxii, carii urescu din sufletu pe reformati, cum se urescu si crestinii, apoi a trei'a secta selbatica, fanatica, spurcata Chassidim, venita din Russi'a, care stā si in prepusu mare de omoru rituale. Este inse aprōpe preste potintia cā auctoritatii cristiane se scōtia in casuri de acestea vreunu adeveru la lumina.

Dupa scire mai noua in sér'a din 8 Augustu poporulu a spartu ferestrele dela hotelulu unde se dicea cā se aflā famili'a lui Scharf cu fiu-seu, dupa aceea intrandu cu forti'a in hotelu la „Lebeda (Schwan)“ au sfarmatu totu pe ce au pusu man'a. In casarm'a Carolu la o compania de soldati se impartise munitiune cu glontie. 35 de persōne au fostu arestate si abia pe la mediulu noptiei s'au desiertatu stradele.

Cu atātă inse agitatiunile nicidecum nu s'au terminatu, ci mai multe diarie in frunte cu „Pesti Napló“ sustinu, cu judecatoriulu de instructiune Bary si functionarii dela administratiune cari au facutu cele de ántaiu investigatiuni, au arestatu multime de ómeni si pe unii iau torturatu, voru fi dati in judecata. Totu asia deputatulu Onody fostu mai inainte subprefectu (szolgabiro) va fi cerutu dela dieta spre a fi trasu in cercetare, cā unulu carele a lucratu cu anulu intregu din tōte poterile spre a baga in cea mai mare nevoia pe cātu s'ar potea mai multi evrei si care vediundu cā procurorulu Seiffert nu apasa pe jidovi, l'a provocatu la duelu, éra dupace acesta refusase a se bate, l'a insultatu in publicu si a voitu se'i traga palmi.

Toti cāti cunoscū bine admirabil'a organizatiune a jidoviloru si sciū ce fonduri mari au aceia, sunt convinsi cā ei in Ungari'a voru sta si de aci inainte preste totu invingatori. La jidovi adeca exista in tōte comunele asia numit'a Gabella, adeca cuteia in care fiacare este obligatu a depune in tōta septeman'a câte unu prisosu proportionatu din castigulu lor. Din acea colecta se copere spele comunali, se ajuta saracii, se platescu advocatii in cause comunali, se dā mita; éra prisosulu ce remane si trebue se remana, se trimite regulatu la cass'a lor centrala din Budapest'a, care dispune de miliōne, si din care se copere spele mai mari si generali. Prisosulu cassei centrale se trimite la banc'a lor din Londr'a, din care apoi se ajuta jidovimea din tōta lumea cu sute de miliōne.

— Tocma ne veni o descriere infricosiata si din comitatulu Marmatiei despre multimea estrordinaria a jidoviloru, despre modulu cum dispare poporatiunea romana si rutena, precum si despre suferintiele si ruin'a bravului romanu Hosda, carele se pusesse in fruntea unei intreprinderi de banca, cu scopu de a scapa si apara pe locuitori de usurari spurcati, in fine cum era se o patia totu asia inca si unu preotu ratenu totu din acea cauza. Acea descriptiune preste totu este atātu de cumplita, in cātu la câteva locuri ni se pare chiaru fabulōsa. Referentele raspunde si la intrebarea, cum se face, cā preotimea rom.-cat. si cea gr.-cat. din acelea regiuni nu e in stare se apere pe poporu, se'i ridice poterea morala, se'lu destepse cā se nu intre asia usioru in cursele jidovesce. Respunsulu e fōrte tristu. Cu atātă sciintia si eruditiune, clerulu totusi are influentia multu mai pūgna la poporu, decātu o au rabinii si jidovii fruntasi din comuna. In mai multe comune rurale se afla dela 300 pāna la câte 1000 suflete de jidovi, in unele jidovii sunt in majoritate. Si inca totu

se mai vorbesce de Marmati'a cā de comitatu romanescu? Ce ilusiuni fatali! Amu dori se mai avemu si alte informatiuni din acelu comitatu de trei ori nefericitu.

Informatiuni mai noue. A dou'a séra rebeliunea din capitala a fostu fāra asemenare mai periculōsa si mai selbatica. Intre 8 si 9 óre pāna se ajunga in stradele revoltate 50 politiciani pedestrii, 18 calari si vreo doue companii trupe regulate, poporulu a sfarmatu si devastatu totu hotelulu la Lebeda. proprietate a unui jidovu si locuitu mai totu de jidovi; totuodata au spartu vreo diece bolte (pravalii) jidovesce din cele mai bogate, nimicindu sau rapindu multime de marfa scumpa; au mai devastatu si doue cafenele mari totu jidovesce in modulu celu mai barbaru; la tōte casele jidovesce din vreo trei strade s'au spartu ferestrele, pe alocurea si usile. Linistea s'a restabilitu abia cātu 12 óre, dara ostasimea remase sub arme pāna la 3 óre dem. 35 rebeli s'au arestatu parte mare profesionisti in etate dela 20 pāna la 42 de ani; dara ceea ce bate prea multu la ochi este si impregiurarea, cā intre spargatori de bolte au fostu arestati si asia numiti inteligenti! Diariile ii publica pe toti cu numele si cu profesiunile lor. Si ce dicu acei rebeli? Nu mai potemu in-vinge cu concurenti'a jidoviloru, lucramu in secu, perimu! O publicatiune prōspeta inca a iritatu preste mesura pe crestini si anume pe magiari. Din vreo 310 case noue zidite in a. 1882 in capitala, nici-unica nu este a vreunui magiaru curatu, ci o parte mica a germaniloru, cele mai multe inse sunt proprietati de a le jidoviloru! Adaogemu la acestea, cā jidovii ori-unde se aduna ei intre ei, la bursa, in cafenele, in orice locu, nicairi nu vorbescu intre sine unguresce cum pre-tindu magiarii, ci numai dialectulu lor jüdisch-deutsch, ceea ce pe magiari ii aduce in furia. Asia nici vorba cā jidovii se pōta fi magiarisati, in veci nu, éra magiarisarea de nume este numai o farsa jocata la nasulu magiariloru prosti.

Dela Tisza-Eszlár scirile noue si mai rele! De candu au scapatu jidovii din prinsóre, au arsu de trei ori in acea comuna. Daca nu sariau ómeni armati cā se'i apere, poporulu infuriatu era se arunce chiaru pe o sermana de fetitia in flacari. Jidovii din acea comuna stau se se duca de acolo incatrau voru vedea cu ochii.

(Telegramu). Inca si in 9 Augustu s'au facutu in capitala incercari de rescōla; patrole politiane si ostasiesci au impededatu orice adunari; mai multe a restari. Pāna la 11 din nōpte tōte stradele pline de ómeni, inse si de trupe. Daunele din sér'a ceealalta sunt enorme.

Comissiunea de delimitare austro-romana

a inceputu lucrarile dela „Pietrele Rosii“, punctu necontestatu intre Bucovin'a si Moldov'a.

De acolo, trecēdu la „Hangu“ s'a constatat incalcare si ni s'a restituitu unu intregu munte.

De acolo, la punctele „Buhaliti'a si Tarcau“, asemenea, dovedindu-se mari incalcari, s'a dispusu reintegrarea nōtra in posesiunea muntiloru incalcati.

Dela Slanicu, comissiunea o se se transporte la Vrancea; aci incalcari sunt mari, muntii intregi din Vrancea au trecut, treptatu in posesiunea unguriloru, asia cā actualmente pichetele unguresci sunt pe valea Putnei, pe candu din vechiu erau pe zarea muntiloru.

Diariulu „Nepartinitoriulu“ dice, cā se va putea gasi in famili'a Mircea unu documentu dela 1839, prin care se constata adeveratele puncte de hotare ale Vrancei despre Ungari'a. Ar fi de doritu cā administratiunea se pue in cunoscintia pe Vranceni a se presentā inaintea comissiunei si a da informatiuni, spre a isi recapata muntii perduti si cari pentru ei sunt de o mare valōre, servindu-le la pasiunarea oiloru. („Telegr.“ din Buc.)

Dela Aradu.

Dieces'a gr.-orientala romanésca a Aradului are la 480 mii de suflete. Déca nu aru mai fi si alte cause grave, acésta singura impregiurare înca este de ajunsu cá se apretiamu importanti'a urmatoriului cerculariu esitu din pén'a unuia din episcopii cei mai activi si mai zelosi, din câti stau in epoc'a de fația in fruntea tuturor dieceselor de nationalitate romanésca preste totu. Acelu cerculariu suna dupa diariulu „Biserica si scóla:“

Preacuviosului archimandritu alu s. monastiri Hodosiu-Bodrog, prea onoratoru protopresbiteri, onoratoru preoti si invetiatori, si intregu iubituului nostru cleru si poporu din dieces'a Aradului: dar si indurare dela Dumnedieu tatalu si domnulu nostru Isusu Christosu, si dela noi binecuvantare archierésca.

Fiindu de comunu cunoscutu, cá numai lumin'a mintii si cultur'a morala religiósá inaltia pe omu la adeverat'a demnitate, si-lu conduce la bine si fericire, — nisuinti'a nóstra principala a fostu si trebue se fia pururea a face: cá poporulu nostru se atinga cátu mai bine acea lumina si cultura morala religiósá, si asia se ajunga tient'a pusa omului de cátra Dumnedieu: bunastarea pe acésta lume si fericirea pe cealalta, tient'a suprema a omului.

Spre scopulu acesta ni-amu intorsu ingrigirea nóstra, — mai nainte de tóte — asupra instituteloru nóstre de cultura, si deosebi asupra institutulu nostru pedagogicu-teologicu de aici din Aradu, din care institutu esu preotii si invetiatorii nostri, cá totu atâti apostoli pentru luminarea poporului si conducerea lui spre tient'a cea mare si frumósá. Amu nisuitu si nisumu a face din acestu institutu, — in tóte privintiele, — ceea ce trebue se fia: unu adeveratu isvoru de lumina si cultura pentru poporulu nostru.

Inse in decursulu timpului amu observatu, cá, pe langa tóte silintiele nóstre, acestu institutu nu este in stare a corespunde in recerut'a mesura, adeca a dá poporului nostru acelu numeru de preoti si invetiatori de care este neaperata trebuintia; si acésta mai multu din caus'a, cá o mare parte a filoru poporului nostru, in urm'a cheltuieloru si altoru lipse si greutati, ce intimpina, nu vinu destulu de numerosi la institutu, si chiaru dintre cei ce vinu, fôrte multi nu se potu sustiené cu spesele parintiloru, altii érasí, neaflandu totudeauna cuartire bune si corespundietóre, usioru retacescu si se strica, si devinu perduti. Ne-amu resolutu deci a infintia unu seminariu sêu alumneu mai mare, adeca: unu institutu de intretinere si crescere morala practica, in care se se adapostésca, se se incuarteriedie si se se provédia cu viptu si celelalte trebuintiósé, si se se reguledie in portarea loru toti tinerii, cari vinu la acelu institutu si mai alesu cei seraci, dar buni, cei fára de parinti, séu fára de mijlóce.

Totu omulu cu simtire si cugetare buna 'si póte inchipui cá atare institutu ce bunetate mare, ce folosu mare si placutu lui Dumnedieu póte si are se aduca bisericeí nóstre, némului nostru, si — potemu dice, — fia-carui adeveratu fiu alu poporului nostru.

Deci simtiendu noi din di in di totu mai multu trebuinti'a, si dorindu fôrte infintierea cátu mai curenda a acelu seminariu, amu cautatu si unu locu acomodat spre acésta, pe care l'amu si aflatu in strad'a Sina, tare aprópe de biseric'a nóstra catedrala, intr'unu intravilanu alu Escelentiei Sale, Dómnei veduve baronese de Sina din Vien'a, careia descoperindu-i noi lips'a ce avemu, ilustr'a si cucernic'a Dómna, miscata de interessulu ce-lu pórtá pentru totu ce este bunu si folositoru poporului, dar mai alesu pentru causele santei nóstre biserici, ni-au daruitu acelu locu, destinandu-lu expresu pentru infintierea unui seminariu, éra sinodulu nostru eparchialu de estimpu, primindu acelu locu spre acelu scopu, a votatu cea mai adenca multiamita marinimóséi daruitóre, apretiindu scopulu celu mare ce urmarimu. Observamu inse, cá pe acelu locu, cu timpulu, se va mai poté cladi, precum speramu, cu ajutorulu lui Dumnedieu si alu ómeniloru insuffletiti de credinti'a in Dumnedieu, inca si altu institutu superioru de cultura.

De si este o grea problema pentru noi, — ceea ce ni-o amu propusu, — totusi, cercetandu noi cum si-au radicaat asemenea seminarie alte natiuni si confessiuni, si aflandu cá mai pretutindenea asemenea intreprinderi s'au inceputu cu multa credintia in Dumnedieu si in ómenii cei alesi si binecuvantati ai lui, prin colecte, dar cu fôrte puține

mijlóce materiali, ni-amu disu: pentru ce se nu potemu si se nu incercamu a face si noi asemenea? Si asia ne-amu decisu a pasi si noi pe aceeasi cale.

Astu-feliu iubitoru, s'a nascutu acestu planu alu nostru: planulu de a intreprinde si noi o colecta in dieces'a nóstra, pentru cladirea si intretinerea unui seminariu; si amu aflatu cu cale a tramite in unele parti chiaru si pe unii dintre clericii si preparandii institutulu nostru pedagogicu-teologicu, de o parte cá se dea preotiloru mana de ajutoriu la colecta, éra de alta parte pentru cá din propri'a loru esperiintia se spuna si se faca marturia despre lips'a cea mare, ce toti o simtiescu de unu institutu seminariulu, cum 'lu descriseramu mai susu.

Candu aducemu acésta la cunoscinti'a tuturor aloru nostri, poftimu si rogamu pe toti, incependu dela parintii protopresbiteri, pâna la preoti, invetiatori, epitropi si toti inteligentii poporului, se ne spriginésca nisuinti'a nóstra cu ofertele loru, cum si se luminédie unulu fiacarele, la rendulu seu, pe poporu asupra insemnatatii invetiamentulu si a culturai morale religiósé, aretandu-i la intielesu, cu date din istori'a si din viéti'a practica, cum a seracitu, cum a decadiutu, si in urma cum s'a stinsu chiaru popórele, cari n'au avutu cine se le luminédie, séu n'au ascultatu de luminatorii loru; si de alta parte: cum s'au ridicatu si au progressatu in bunastare si fericire popórele, cari gasindu-si pe luminatorii si conducatorii loru, li-au urmatu sfatulu, au adusu une-ori chiaru sacrificii grele, si-au intemeiatu asemenea institute.

Dupa aceea se indemne pe fiacarele, cá se contribue dupa putintia, incependu dela comunele bisericesci cele mai cu stare, pâna la singuraticii poporeni mai cu stare, cu cátu voru poté si voru binevoi, spre a ni face posibila realisarea acelu seminariu de care vorbimu.

Dupa ce astu-feliu veti luminá pe poporu, si-i veti mai adaoge, cum bunulu Ddieu ne-a binecuventatu si estimpu cu unu anu roditoru, poftimu si rogamu pe fiacarele protopresbiteru, preotu, invetiatoru, epitropu si inteligente, se premérge poporulu cu esemplu bunu, oferindu mai ántaiu unulu fiacarele dintre densii sum'a cu care voiesce a contribui, apoi indemnandu si pe altii la asemenea oferte. Preste acésta poftimu pe preotii nostri din comunele nóstre cele mai cu stare, se faca a se intruni comitetele si sínódele parochiali in siedintia extraordinaria, si se staruiesca a se votá si din partea loru, adeca: a comuneloru, — cátu se va poté, la infintierea seminariulu diecesanu.

De asemenea poftimu si rogamu pe preotii si invetiatorii nostri cá, cunoscundu densii mai bine pe crestini nostri cei cu stare binecuvantata de Ddieu, se amble pe la casele loru, éra pe unde aru ajunge tinerii trimisi de noi, se-i insociésca pe acestia pe la casele acelu poporeni, pe la cari li se va recomandá a merge pentru colectare.

Ofertele potu fi atátu in bani, cátu si in naturalii, adeca produse de campu, si se potu dá ori indata, ori mai tardiu, dupa aceea; in totu casulu inse tóte se voru inscrie in cól'a de colecta, provediuta cu subscrierea nóstra, éra pentru controla tóte contribuirile se voru publicá si in fói'a diecesana, apoi se va dá socóta atátu veneratulu consistoriu, cátu si veneratulu sinodu eparchialu, aretandu-se dupa nume comunele, si in casuri insemnate chiaru persónele séu familie, cu sumele ce s'au colectatu dela fia-care, de asemenea si fetiele, adeca: protopresbiterii, preotii, invetiatorii, epitropii séu inteligentii, prin cari s'au colectatu.

Colectele acestea se voru incepe dela 6/18 Augustu a. c. incolo, si se voru continuá dupa impregiurari pâna in Septembrie a. c., éra scrisórea nóstra acésta se va publicá in bisericele eparchiei candu va aflá de bine preotimea locala dupa impregiurarile locali, in totu casulu inse inainte de intreprinderea colectei, apoi rezultatele colectei se voru inaintá incóce pâna la finea lui Septembrie anulu curentu.

In acele parochii, unde voru ajunge colectantii nostri, preotulu ii va recomandá poporului cá pe tineri din institutu nostru, trimisi din partea nóstra, pentru colectare; éra in parochie unde n'aru poté ajunge acei colectanti pâna la 28 Aug. st. v. a. c., acolo se intreprinda colect'a insusi preotulu loculu, séu unde ar fi mai multi preoti, fia-carele in parochi'a sa.

Daruitorii si binefacatorii cei de frunte la acésta intreprindere mare si folositóre, voru fi considerati pururea cá ctitori binefacatori ai santei nóstre biserici, si nu vomu lipsi a face dispositiunile de lipsa, cá aceia, in frunte cu marea patróna si intemeiatóre preagratiós'a barónésa de Sina se

fia pentru toti timpii cuprinsi in rogatiunile bisericeí nóstre.

Dupa acestea implorandu si la acésta intreprindere mantuitóre, cá la tóte lucrarile nóstre, ajutorulu si binecuvantarea lui Ddieu, carele este spriginitorulu tuturor celoru bune si folositóre, si impartasindu-ve tuturor binecuvantarea nóstra archierésca, amu remasu.

Aradu, 20 Iuliu 1883.

Alu vostru tuturoru

de totu binele voitoriu:
Joanu Metianu m. p.,
episcopulu Aradului.

Domnule redactoru!

Subscris'a ve roga cu tóta onórea, cá se bin-ə voiti a suscepe in colonele diariulu dvóstre sirele aceste, cá ele se ajunga cátu se póte mai curendu la cunoscinti'a celoru interessati. Escelenti'a sa dn. ministru reg. de culte si instructiune publica a revocatu mesur'a comissariulu seu, prin care la gimnasiulu nostru éra oprita estradarea testimonieloru pe an. scol. 1882/3, prin urmare scolarii cari voiescu a isi avé testimoniile, si-le potu primi indata.

Blasiu, 2 Augustu 1883.

Directiunea gimnasiulu superioru gr.-cat.

Statistic'a confessiuniloru religiósé din tóta lumea.

Pentru-cá se se védia pâna la ce mesura a facutu religiunea cristiana cu tóte sectele sale progrese la omenime in lungulu periodu de 1850 de ani, statisticii europeni si missionarii s'au folositu de tóte minunatele mijlólóce de comunicatiune intinse preste faci'a pamentulu, cá pe langa alte nenumerate informatiuni se adune si date statistice religiósé pe cátu se póte mai apropiate de adeveru, din tóte cinci parti ale lumii si din câte insule sunt locuite. Asia dupace adunara tóte cifrele la câte au ajunsu statisticii, aflara mai ántaiu, cá pamentulu este locuitu pâna acuma de 1.443,000,000 sau una miie patru sute patrudieci si trei milióne de ómeni. Dintru acestia numai 627 milióne sunt monotheisti, cari adeca credu intr'unu singuru Dumnedieu, éra 816 milióne sunt politheisti sau inchinatori de idoli.

Dupa religiuni sau confessiuni religiósé se numera in tóta lumea:

Catolici cari tñu la primatulu Romei	212 milióne
Protestanti de diverse confessiuni	124 „
Crestini orientali ortodoxi	84 „
Israeliti	7 „
Mohamedani de doue confessiuni	200 „
De religiunea Brahmina	163 „
Budhisti si Sintoisti	423 „
Pagani de diverse credintie	230 „

Din acestea cifre resulta, cá pâna acuma numai 420 milióne de ómeni au primitu religiunea cristiana cu confessiunile sale diverse, 200 milióne Alcoranulu lui Mohamedu, 7 milióne au pe a lui Moise si talmudulu, apoi cealalta omenime pâna la sum'a enorma de 816 milióne este sau idololatra sau chiaru pagana cu totul si selbatica.

Acestea cifre sunt pline de invetiatura pentru toti ómenii cáti au ochi se védia si minte sanatósá cá se judece, si apoi se mai lase din vanitatea si inganfarea loru de a voi se tréca de apostoli si de convertitori ai omenimei fiacare la confessiunea sa.

Din Romani'a.

Starea actuala a instructiunei publice.

(Urmare si fine).

Amu facutu unu pasu mare candu ne amu convinsu cu totii, cá nu putemu pasi inainte fára scoli. Inse acésta nu este de ajunsu. Scól'a, cá ori-ce institutiune umana se organisédia dupa cerintiele timpului; ea trebue se respundia trebuintieloru si tendintieloru societatiei care le infintiedia. Altele sunt trebuintiele societatiei actuale, altele trebue se fia scólele ce infintiamu. A organisá scoli cari nu corespundu trebuintieloru variate ale vietiei de astadi, este nu numai o risipa a averei publice, dar unu obstacólu adusu progressulu.

Odinióra, in materie de invetiamentu primariu, citirea, scrierea si calcululu erau de ajunsu. In timpulu de fația unu asemenea programu nu se mai póte aplicá nici in celu din urma catunu. Scól'a primara moderna trebue se invetie pe copii o suma de cunoscintie, necunoscute alta data chiaru

de clasele avute. Elementele de știință naturale și de geometrie, istoria și geografia, religia și morală, elemente de tehnologie, cunoștințe de agricultură, desenul, muzica, gimnastică figurată în programele școlilor primare. Și acesta nu se pare de ajuns. În America și aiurea s'a înființat școala primară superioară, în care elevii cari n'au mijloc că se pasiescă mai departe, completează cunoștințele dobândite în clasele primare. Progressul reclama că acei, cari trecu numai prin școlile primare și cari sunt cei mai mulți, se primesc o instrucțiune pe cât se poate de completă, se castigă cunoștințe cari se le fie de folos și în viața practică. Alături cu învățământul propriu spus, a început pe alocurea se se înființeze și ateliere pentru deprinderea elevilor cu ori-care meserie.

În învățământul secundar aceleași transformări. De unde odinioară clasicismul era baza acestui învățământ, astăzi programele sunt o adevărată enciclopedie elementară. Chiar tinerii cari se consacrau literaturii și dreptului învățau elemente mai din toate științele. Cu toate acestea observându-se că această cultură clasică chiară completată cu învățământul științific, nu mai răspunde trebuințelor societăților moderne, Germania cea de față și după densa mai toate statele au înființat alături cu școlile clasice, și numitele școli reale sau secundare speciale. Esperiența probă că tinerii cari se destină la atâtea specialități reclamate de trebuințele economice moderne, își pierd timpul studiind ani întregi limbile clasice și alte materii, cari nu le erau de nici un folos în viața practică.

Aceiași schimbare și în învățământul superior. Între universitatea de astăzi și aceea de acum 50 de ani, deosebirea este mare. Vechea universitate credea că afara din clasicism nu este mântuirea, cea de astăzi pastrându cu desăvârșire tradițiunile trecutului, s'a completat cu toate științele, și a anexat până și școli înalte pentru cultura profesională.

Ce se dicu despre învățământul profesional? De abia înființat de ieri, el se mandresce astăzi cu școli de toate gradele, răspunzând la toate trebuințele societății actuale. În țările înaintate, acestu ramu de învățământ își are școlile sale practice, școli secundare, universitățile sale reprezentate prin școli numitele politehnice.

Organizația școlară a trebuit dăru se se conforme cu trebuințele multiple ale societății, a trebuit se se transforme spre a răspunde la chemarea sa.

Se poate pune întrebarea de ce în țara noastră școlă răspunde la toate trebuințele, s'a organizat potrivit cu cerințele timpului. Unu răspuns afirmativ n'ar fi conformu cu realitatea. S'ar cere prea mult, s'ar cere lucru cu neputință de realizat școlii române, că densa se întempeie astăzi toate trebuințele societății noastre. Se nu pierdem din vedere că școlă noastră dată de ieri; că până mai acum 20 de ani abia avem puține școli prin sate, școli primare de bați prin orășe, câte-va colegii și niste începuturi de studii universitare. Statu vechi, puternic, avute și totuși nu se potu fali că au completat organizația școlară; cum ni s'ar putea pretinde nouă mai mult? Amu spus și repetu: avem trebuința se înființăm încă multe școli și mai cu sâma școli populare. Avem adăncă convingere că preste câți-va ani nu va mai există o comună care se nu aiba școală. Guvernu, adunări politice, toți românii sunt gata a face toate sacrificiile pentru a ajunge la acestu rezultat, cătu mai fără întârziere se va putea.

Înmulțirea școlilor primare nu ne va împieda de a îmbunătăți și sporii numărul școlilor secundare, de a completa și a îndrepta universitățile noastre.

Întru cât privește direcțiunea dată învățământului, eu cred că sunt modificări însemnate de făcut. Afara de învățământul primar care este general și a cărui organizație este și trebuie se fie aceeași cu mici deosebiri în programele școlilor urbane și rurale, învățământul secundar trebuie se întesca a satisface variatele trebuințe ale societății noastre. De ore-ce nu suntem totu destinați a imbrățișa aceleași profesii, a face aceleași specialități, este natural că școlă secundară se prepue în vedere studiile speciale s'au cu profesiunile la cari se destină junimea. Nu se mai poate sustine astăzi cu argumente serioase că învățământul secundar trebuie se aiba un caracter general. Esperiența a dovedit că tinerul destinat agriculturii, comerțului industriei se folosește mai mult învățându într-o școală reală de decât într'unu liceu clasic. S'a scapat din vedere acestu adevăr în organizația școlilor

noștri și numai acesta esplică cum s'au înființat nu numai în capitală și în Jasi, dar și în multe orășe, pe lângă licee, mai multe gimnasil clasice. S'a scris și s'a vorbit ani întregi în favoarea școlilor reale; consiliul general de instrucțiune a cerut înființarea lor încă de la începutul existenței sale; cu toate acestea de abia în anul trecut s'au înființat cele 2 gimnasil reale, din Craiova și Berladu. Eu redu că multe din gimnasil existente trebuie transformate în gimnasil reale, că fără întârziere trebuie se înființăm o școală normală pentru a forma profesorii trebuincioși acestui învățământ. Așanarea în această direcțiune nu poate fi de câtă pagubitoare atât pentru interesele generale, cât și pentru cele particulare. În luptă ce suntem dator să sustinem pe terenul economic, trebuie se deschidem tinerimii școli cari se o pregătescă pentru acestu sfârșit. Cu gimnaziul clasic nu se pregătesc terenul pentru a intra în viața practică. Chiar esența învățământului clasic este de a insufla tinerimii alte aspirații, de a face se se aplice de preferință la școli numitele profesii liberale. Astu-fel fiindu, se nu ne prindă mirarea cându vedem că majoritatea tinerilor cari trecu prin gimnasil și licee fugu de profesiunile economice; culpa nu este a lor ci a direcțiunii ce li s'a dat.

Cu privire la învățământul profesional, înțelegându prin această școlile agricole, comerciale și industriale, avem încă mult de făcut. S'a crezut că diferitele profesii economice se potu învăța prin simplu noviciat, prin ucenicie, cum se practică în veacul trecut și cum se mai practică și astăzi. S'a putut atunci, în timpul de față nu se mai poate. Astăzi chiar în statele cele mai înaintate s'au înființat și se înființă în totu anul multe de școli destinate a învăța tinerimea diferite profesii. În Franța unde industria este atât de înaintată, unde gustul este etat de eschis, totuși lumea muncitoare reclama școli profesionale pentru totu felul de industrie. Cu progressul realizat în industrie, țările înaintate luptă între densele mai multe prin școli industriale, acelea produce mai eficient și mai perfect. Noi cari abia începem a înființa treptat școli profesionale în deosebitele orășe ale țării; se trimitem tineri se invetie în țările mai înaintate; se aducem din afara maeștri și maeștre, cari se ne invetie copii meseriile ce se potu introduce la noi. Afara de aceste școli, eu cred că pentru țara noastră este de mare lipsă că pe lângă școlile rurale din comunele cele mai populate se se anexează ateliere în cari fete că și bați se invetie pe lângă carte și o meserie. În lipsa de meserie tinerii noștri sunt condamnați la neactivitate, din cauza cliimei, 4 și 5 luni într'unu an. Amu cautat se ne dăm seama despre rezultatele atât morale și sociale cât și economice ale acestei neactivități fortiate? Cunoștem noi câte neajunsuri isvoresc din neocuparea a atătoru brație vertoșe! În interesul moral și interesul economiei noastre naționale trebuie se punem capetu acestei situații. Esperiențele altor state sunt aci pentru a ne arăta foloșele însemnate datorite imbrățișării meseriilor prin sate. Ni s'a acordat mijloc pentru a face unu început, speru că pentru anul viitor ni se va acorda mai mult, căci trebuie se o recunoșc, Cameră a fostu unanimă cându a fostu vorba de introducerea meseriilor în sate. Ea a votat unu proiect pe care amu avut onoarea a 'lu propune și prin care se acorda câte-va sute de mii de lei pentru introducerea școlilor profesionale practice prin sate. Proiectul ascăpta votarea Senatului care credu că nu va întârzi se dea aprobarea sa unei asemenea legi.

Totu în scopu de a da o direcțiune întru câtă economică în învățământului din sate, s'au luat dispoziții pentru a încuraja pe învățătorii, cari se voru deosebi prin cultura pământului. Învățătorul rural care își înțelege misiunea alături cu preotul potu deveni misionarii progressului în satele noastre.

Încredințat că față cu numeroșele trebuințe ale învățământului, Corpurile legiuitoare și guvernul voru lucra pentru a le satisface, datu mi voia a se comunica că din cât amu putut constat prin mine insumi, școlile astăzi existente merita toate sollicitudinile. Asistându la examene m'amu încredințat că învățământul atât primar și secundar, cât și profesional este pe calea progressului. Corpul professoral, față cu interesul particularu ce îi a arătat Corpurile legiuitoare și guvernul, sunt convinși, că va lucra din toate puterile pentru a merita recunoștința țării. Apostoli ai culturii și ai naționalității, profesori țării se voru întreci în a proba țării că își înțeleg înaltă misiune

cu care sunt investiti. Răspunderea lor este mare; dela densă, dela serguinta lor depinde în mare parte viitorul patriei.

Amu deplină convingere că în viitoru că și în trecut se voru arăta demni de această sântă misiune. Ve multumescu, domnilor profesori și iubiti colegi, și ve rogu a crede că camerele și guvernul țării, precum v'a dovedit, sunt gata a face toate sacrificiile pentru a se ameliora pozițiunea. Imi permitu a lua în față țării răspunderea în numele domnilor-vostre, că ve veti arăta demni de această sollicitudine. Trecutul și prezentul sunt garanția pentru această. La lucru dăru fără pregetu și cu Dumnezeu înainte.

La rândul vostru, scumpi elevi, primi dragostea, multumirile și recunoștința noastră pentru silințele voștre la învățatură. Voi, cari sunteți viitorul patriei; voi în cari Romani pune toate speranțele sale de mărire și de prosperitate; voi cari sunteți chemați a continua operă începută de betrani, nu pierdeti din vedere, că dela voi, dela știința și patriotismul vostru atarna viitorul scumpei noastre patrii. Lucrați fără pregetu; învățați cât de mult, căci cu cât veti ști mai mult, câtă vreme veti putea mai mult. Căutați că pe lângă știință se ve petrunderi până în adâncul sufletului de santele principii ale moralei crescine. Nu pierdeti din vedere că în țara noastră biserică și școlă sunt una; că naționalitatea și cultura au fostu aparate și sustinute cu patriotismu de biserică și noastră. Aduceți-ve aminte în totu momentul că sânta evanghelie este codicele morale alu societăților civilizate; puneți în practica învățăminte cuprinse într'ensă, și fii siguri că fiindu buni crescini, veti fi și buni patrioti.

M. S. Regele și Regina cari au dat în ne-numerate rânduri dovedi despre interesul ce poartă culturii naționale, au ochii atinți asupra voastră, scumpii mei elevi. Ve iubesc Maiestățile Lor, se uita cu dragoste la voi, căci voi reprezentați viitorul; voua are se vi se încredințeze această țară a carei independență a castigat-o M. S. Regele în fruntea parinților voștri. Faceți-ve demni scumpii mei elevi, de înaltă și parintească sollicitudine a suveranilor noștri, și pentru această nu vi se cere de câtă vreme învățați și se ve iubiti țara. Țara și érași țara; mărirea și prosperitatea ei trebuie se fie în cugetul vostru, în inimile voștre. Vlastare tinere ale arborelui României, creșteți vertoșe; pregătiți-ve pentru marea luptă ce ve asăpta: luptă vieții, luptă pentru înflorirea patriei.

Cum se ve multumescu domnilor-vostre, buni parinti și onorabili cetățeni; ati venit se ve bucura de laurii culeși de copii voștri; ati venit se luați parte cu noi totu la această serbare a școlilor. Ve rogu a primi multumirile și felicitările mele. Bucuri domnilor-vostre e bucuria generală, fiindcă totu ce este român și simte românesc nu poate se nu se bucura cându copii țării se respalesc pentru silința lor la învățatură. Noi totu cei mai betrani ne mai bucurăm și pentru că vedem, că acei cari au se ne urmează voru fi demni de parinții lor, de moșii și stramoșii lor. Vomu parasi cu mai puțină durere viața; vomu fi mai multumiti în inimile noastre cându vomu ști, că urmașii noștri voru fi că și predecesorii lor, buni romani; că își voru iubi țara și voru lupta că și cei ce au luptat aproape două mii de ani pentru a pastră pământul stramosiescu, limbă și naționalitatea, sante odore ale nămului românesc.

Înaltu Prea Sfințite!

Ati bine-voitu se presidiati solemnitatea impartirii premiilor. Cine mai mult de cât I. P. S. Voștra putea se se bucura și se cheme la sine pe acești copii, pe acești tineri, viitorul și speranța patriei? Mostenitoru alu virtutilor și alu patriotismului iluștrilor noștri prelați, bine-voiti a primi cea mai adăncă recunoștință din parte mi pentru iubirea ce ati arătat că aveți către școlă română. Școlă a fostu în țara noastră în totdeauna alături cu biserică. Națiunea și biserică au fostu nedespărțite.

Ve rogu, Înaltu Prea Sfințite! se bine-voiti a binecuvânta această tinerime, careia noi cu totu îi vomu încredința această sântă tradițiune:

Traiască M. S. Regele și M. S. Regina!

Traiască școlă română!

Traiască tinerimea studioasă!

Dupa discursu s'a făcutu apelul nominalu alu elevilor premiați.

I. P. S. S. Parintele Mitropolitu Primatu u bine-voitu se încunună pe totu premianții față

si se le ofere, pe lănga premiele destinate de ministeru, si câte unu frumosu premiu din partea Inaltu Prea Santiei Sale.

Domnulu ministru alu instructiunei a impartitu la toti premiantii cartile de premii anume hotarite pentru fia-care.

Din Itali'a.

Citimu in „Telegrafulu“ din Bucuresci:

Casa micciol'a, 4 Augustu, 6 ore 15 min. diminéti'a. Din portu ne amu dusu adi prin locurile cele mai periculose, dicu acestu cuventu, pentru că mai tôte stradele au devenitu imposibile de strabatutu din caus'a mirosului ce imprascie cadavrele in putreficatiune. Trecuramu mai antaiu pe din aintea cunoscutului medicu Ginochu, a carui familie a peritu tóta in catastrofa. Nenorocitul omu, care din caus'a acestei perderi a inebunitu, se redima de ruine si nu se misca cu dilele din locu. VEDIURAMU apoi doui tineri in faci'a unei case darimate, cari plangeau cu hohote si cari ni se adressara cu o voce rugătoare, că se le dobandimu voi'a de a 'si desgropă famili'a, care se compunea din noue persóne si care se afla sub ruine. Pe terass'a dela „Piciola Sentinella“ gasiramu cosciugulu tenerului avutu din Vien'a anume Alfred Sgal. Alaturi cu acestu cosciugu se afla pe pamentu cadavrulu marchisei Laureati si alu ficeii sale, precum si acela alu marchisului Amorofo, catesi trele cadavre intr'o stare de putrefactiune inaintata.

In curtea hotelului Mauzi, petrele cadiute dela o inaltime mai multi metri. Visitandu mai de aprópe aceste locuri, vediuramu lucruri ingrozitoare. Remasitie de corpuri esiau de sub ruine; colo braçulu unui copil, mai dincolo piciorulu unei femei, mai dincóce capulu sfaramatu alu unui omu.

Intr'o casa in care intraramu daduramu preste o massa de cadavre acoperite in parte de ruine. La desgropare se gasira siese persóne, cari sie-diusera la unu locu in giurulu unei mese, unde fusesera acoperite de ruine. Trecuramu prin piati'a unde era „Hotelulu centralu“, dar otelulu cătu si casele de prin prejuru nu mai sunt decât o ruina.

Este inca preste putintia, chiaru intr'unu chipu aprocsimativu macaru, de a areta numerulu celor cari au peritu. Datele cele mai positive variadia intre 3000 si 5000 morti. Desgroparile se urmédia cu o mare activitate, de asemenea si desinfectarea ruineloru, intru cătu acésta este cu putintia. Sfortiurile principale sunt spre a scapa căti-va in viétia inca, că-ci se amintesce, că pe timpulu marelui cutremuru dela Lisabon'a, din anulu 1755, unu omu a traitu noua dile sub ruine, până candu fu desgropatu. De aceea se crede, că trebuie se mai fia ómeni in viétia, dar de sicuru că ei sunt lesinati si nu potu se dea semne. S'a facutu incercarea de a ii descoperi cu cainii, dar acestia latra si acolo unde sunt cadavre, si adese-ori ei nu voiescu a merge printre ruine, póte din caus'a greului mirosu.

Prin cuvinte nu se potu descrie lucrurile. Mai prin tôte stradele intalniramu persóne nebune intrebandu-ne: „N'ati vediutu pe barbatulu meu? N'ati vediutu pe soçi'a mea?“ O femeia despletita ne esi inainte si incepù a ne intreba: „Nu mi-ati vediutu copilasii?“ Preste scene de acestea dà cine-va la totu pasulu si ele sunt de natura a sfisia chiaru si ànim'a celui mai nepasatoru omu.

Din tieri straine.

Avemu astadata câteva sciri care merita prea bine că se fia inregistrate de cătra cronicari. Vomu incepe dela vecini.

In Germani'a cresce vediendu cu ochii partid'a pangermanista, care cere incorporarea provinciilor austriace germane la Germani'a cea mare, ceea ce se manifestà din nou in modu fôrte sgomotosu in dilele de antaiu ale lunei c. la Jena, unde se adunara din diverse parti ale impieriului asia numitii Burschen (feciori) betrani, si mai tineri, cari au continuata si sustinutu societatile de studenti germani intemeiate pe la universitati inainte cu mai bine de 70 de ani contra lui Napoleonu I., dupa aceea innoite contra despotismului de acasa, sugrumate intre 1818 si 21, restaurate éراسi prin profesori si studenti până la 1830, luate din nou la góna de cătra guberne, continuate totusi preste voi'a acelora până in 1848, si inca odata oprite, dara éراسi sustinute; transplantate apoi si in Austri'a mai virtosu la Vien'a până in dio'a de astadi. Membrii numerosi din acelea societati se adunara la Jena spre a serba totuodata si unu iubileu alu universitatii de acolo. La acea solemnitate au participatu si din Austri'a mai multi studenti si chiaru ómeni matori

au pusu semnele germane, tricolorea germana, „flórea de grâu“ a casei imperatesci Hohenzollern, éra apoi in toastele lor proclamara in unanimitate si cu mare entusiasmu necesitatea unificarei toturoru provinciilor germane intru unu singuru corpu nationale, adeca in imperiulu germanu.

Pe candu se intemplau acestea la Jena, éta că se tînu si in cetatea Leitmeritz din Boemi'a o adunare numerosa de germani, atātu spre a demonstra contra majoritatiei cechiloru si a gubernului, cătu si că se dea unu echo (resunetu) la cele ce se vorbeau si se decideau in aceleasi dile la Jena. In adeveru că si germanii adunati in Leitmeritz, proclamara in toastele lor unificarea elementului germanu.

Si ce vi se pare, tôte acéstea se intempla in acelea dile, in cari cei doi imperati convinu din nou că si până acum de mai multi ani, la una din baile austriace, spre a se imbraciosia si consulta fratiesce; ba se intempla chiaru acuma, cându tóta lumea astépta innoirea confederatiunei, ce altumintrea ar espira preste unu anu.

Din Russi'a inca este o scire care se póte numi si mai alarmanta decât cea din Germani'a. Mai deunadi imperatulu Alexandru III numi de gubernatoru alu Poloniei in Varsiavi'a pe renumitul generalu Gurko, fôrte bine cunoscutu din resboiulu dela 1877 că erou si comandantu de frunte. Chiaru proclamatiunea sa adresata locuitoriloru dupa instalarea sa in Varsiavi'a mirosia óresicum a pulbere de pusca. In 8 Augustu corpulu oficiariloru dete in onórea noului gubernatoru unu banchetu (ospetiu) bogatu si stralucitu. La acea mеса numitul gubernatoru generalu Gurko ridicà unu toastu, carele astadi resuna in tóta Europ'a in modu cu totulu ametitoriu pentru multe popóra, éra mai virtosu pentru magiari si poloni. Elu adeca dise intre altele cătra corpulu oficiariloru russi: Scopulu nostru celu mai inaltu trebue se fia consolidarea slavismului si acestu scopu se va ajunge de sicuru. Polonii se renuntie la planurile lor si se se alature la ceilalti slavi, că-ci tote incercarile lor le sunt numai spre perire, ei traiescu numai prin noi. Pentrun deti-ve precum sunt si eu petrundu de ide'a lui Skobelev, care trebue se se realisesca. etc.

Ne vomu aduce cu totii aminte de memorabilele manifestatiuni si toast demonstrative ale repausului generalu Skobelev facute cu câteva septemani inainte de mórtea sa in Paris si apoi la Moscva, tôte in spiritu mai virtosu antigermanu si antiaustriacu. Press'a europena comentandu toastulu lui Gurko voiesce se mai scia, că preparatiunile Russiei nu sunt totu numai faime góle, ci că in adeveru impregiurulu Varsiaviei se lucra la 16 fortaretie noue, la Modlin se facu 8-la Ivangrod 6 la Brzesk-Litevsky 8 in fine că in Polni'a stau chiaru de acuma trupe concentrate in numeru de 80 mii. Cu tôte acestea preparatiune monarchiei se saluta si isi facu unii la altii complimente. Asia au fostu si in alte timpuri, éra ce are se se intemple totu s'a intemplat, Un'a e voi'a lor si adesea alt'a e a popóreloru.

In staturile slave balcanice. Asia dara famili'a principelui Nicolae de Montenegro totu se incuscesce cu famili'a Carageorgievici pretendenta la tronulu Serbiei. Junele Petru Carageorgievici in de socia pe Zorca fica mai mare a principelui suveranu Nicolae. Cununi'a va fi astadi in 11 Aug. (30 Iuliu). Tôte curtile europene au primitu invitari la cununia. Ceremonialulu cununii va tinea din 28 până sambata sér'a in 30 Iuliu v. adeca dupa vechi'a datina, a la carei urme se mai vedu si pe la noi in unele tinuturi. Famili'a Carageorgievici are puçine avutii si nici principele miculu Montenegro nu se bucura de milióne, dara dotea miresei o dà imperatulu Russiei. In acelasu timpu se vorbesce că a dou'a fica Militia, totu frumósa că si Zorca destinata de consórt'a principelui Bulgariei. Casatorii ca tôte casatoriile, va dice cineva; in casulu de faci'a inse ele au o importantia politica de prim'a ordine; de aceea si press'a magiara se ocupa de ele cu prea multa ingrijare.

In Spani'a a spartu in septemana trecuta o revolutiune militara organisata de doi generali cari a proclamatu republic'a, éra dupace au vediutu că cealalte armata si poporulu nu se alatura la revoltanti, acestia pe căta au potutu scapa, au trecutu in Portugali'a.

Sciri diverse.

— Regin'a din Belgiu mam'a archiducesei Stefania a venit la Vien'a si de acolo la residenti'a Laxenburg, unde petrece fia-sa si isi astépta usiorarea.

— Regin'a Portugaliei si fiu-sen Carolu principe de coróna au venit la München si de acolo la Ischl, unde se afla imperates'a nóstra cu fia-sa Valeri'a. Carolu e teneru frumosu in etate de ani 20. Se dice că a venit pe vedere. Archiduces'a Valeri'a nascuta in 10 Aprile 1868 e trecuta de 15 ani.

Avisu!

Adunarea generale a despartimentului IV in (Sebesiu) alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se va tinea in Ludosiulu mare (pretoriulu Miercurei) la 9 Septembrie a. c. st. n., la care sunt rogati a participà atātu membrii asociatiunei de pe teritoriulu acestui despartimentu, cătu si alti iubitori de progressulu si cultur'a poporului nostru.

Sebesiu, in 7 Augustu 1883.

Dela directiunea despartiment. IV:

Joanu PISO, Danilu Davidu,
dir. desp. actuariu.

Conspectulu operatiuniloru

institutulu de creditu si de economii „Albin'a“
in lun'a Iuliu 1883.

Intrate:	
Numerariu in 30 Juniu	fl. 60,535.89
Depuneri	144,432.33
Cambii rescumperate	114,288.84
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	8,258.53
Interese si provisiuni	12,197.57
La fondulu de pensiune	59.75
Moneta venduta	103,315.27
Efecte	9,668.79
Conturi curente	87,391.15
Diverse	6,867.58
	fl. 547,015.70

Esite:	
Depuneri	fl. 86,550.35
Cambii escomptate	150,865.74
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	37,948.90
Interese de depuneri	172.55
Contributiune si competentie	3,603.39
Dividende	202.40
Conturi curente	93,900.31
Salarie si spese	81,838.34
Moneta cumperata	84,971.79
Diverse	20,712.75
Saldo in numerariu cu 31 Iuliu 1883	46,211.58
	fl. 547,015.70

Sibiu, in 31 Iuliu 1883.

Visarionu Romanu m. p.,
Directoru executivu.

J. Lissai m. p.,
Comptabilu.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

7 Augustu st. n. in Sibiu:

Grân, dupa eualitati	1 hectolitru fl. 820—9.—
Grân, amestecat	1 „ „ 7.—7.70
Secara	1 „ „ 4.80—5.90
Papusiou	1 „ „ 4.—5.50
Ordiu	1 „ „ 5.—6.30
Ovesu	1 „ „ 2.80—3.20
Cartofi	1 „ „ 1.60—2.—
Mazare	1 „ „ 8. 10.—
Linte	1 „ „ 10.—11.—
Fasole	1 „ „ 5.—6.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 74.—76.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „ 72.—74.—
Carne de vita	1 „ „ 42.—44.—
Oua de 10	20 25

Nr. 473/1883.

(173) 3—3

Concursu.

Pentru ocuparea urmatorieloru posturi la scólele granitiarie, si adeca:

1. Invetiatoriu adjunctu la scól'a din Orlatu, comitatulu Sibiuului, cu salariulu anuale de 200 fl., relutu de cartiuru de 12 fl. 60 cr. si relutu pentru lemne sau in natura trei stangini.

2. Invetiatoriu adjunctu la scól'a din Voil'a, comitatulu Fogarasiului, cu salariu anuale de 180 fl., cartieru liberu si lemne de focu dela comunitate.

Petentii la aceste posturi se'si astérna suplicele provediute cu diplome de cualificatiune si alte documente necesarie până la **20 Augustu a. c.**

„Comitetulu administrativu de fondulu scolasticu alu fostiloru granitarii din regimentulu I romanu la Sibiu.“

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu**
Tipariulu lui **W. Krafft.**